

Правила розкриття дужок

Магія знаків у математичних
виразах

Наші головні терміни

Дужки

Символи ( ), що вказують порядок дій або групують числа.

Доданок

Число або вираз, який ми додаємо до іншого.

Зміна знаку

Перетворення плюса на мінус або навпаки.

$$F_{\lambda} = \frac{a - \int_{\gamma} \chi}{1.2}$$

4 8

Вираз

Запис, що складається з чисел, букв та знаків дій.

Згадуємо розподільний закон

Що ми вже знаємо?

На минулому уроці ми вивчили, що множення числа на суму — це те саме, що множення на кожен доданок окремо.

Формула:

$$a(b + c) = ab + ac$$

Приклад:

$$2(x + 3) = 2x + 6$$

Чому це важливо?

Розподільний закон — це «ключ», який допомагає нам відкривати дужки.

Якщо перед дужками стоїть число, ми «роздаємо» його кожному, хто живе всередині дужок.

Перевірка: Знайди добуток

Питання 1:

Чому дорівнює добуток $-3(x + 4)$?

Питання 2:

Обчисліть: $5(2a - b)$

Питання 3:

Який результат: $-2(-y + 5)$?

Відповіді на наступному слайді...

Перевірка: Знайди добуток

Відповідь 1:

$$-3x - 12$$

Відповідь 2:

$$10a - 5b$$

Відповідь 3:

$$2y - 10$$

Дужки з плюсом попереду

Правило «Доброго Плюса»

Якщо перед дужками стоїть знак «+», ми просто прибираємо дужки та цей знак.

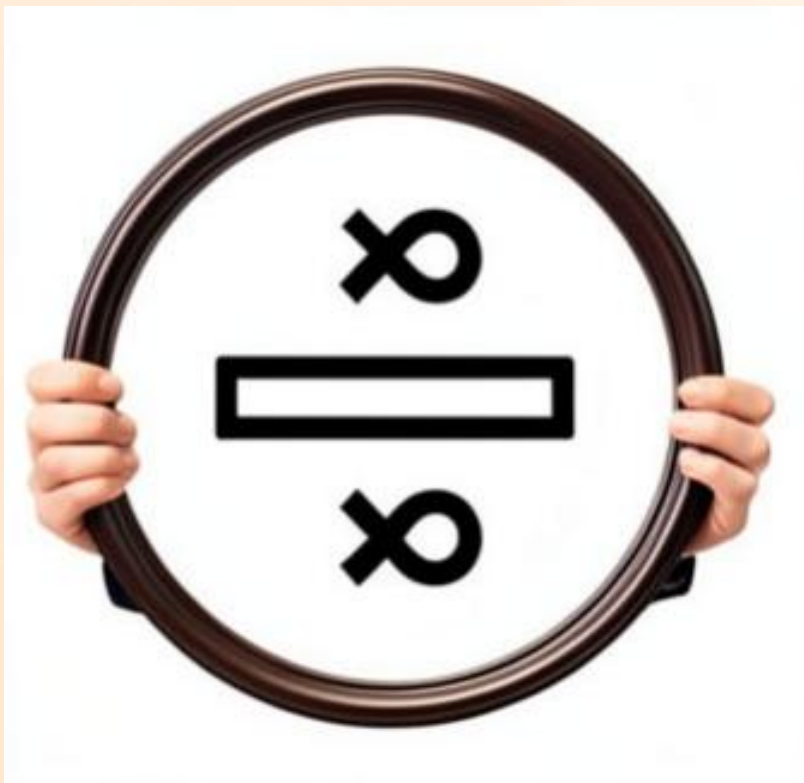
Всі доданки всередині зберігають свої знаки без жодних змін!

Приклад:

$$5 + (x - 2) = 5 + x - 2 = 3 + x$$

Дужки з мінусом попереду

Правило «Підступного Мінуса»

Якщо перед дужками стоїть знак «-», він діє як дзеркало, що все перевертає.

Коли ми прибираємо дужки, знаки **УСІХ** доданків усередині змінюються на протилежні:

- Плюс стає мінусом
- Мінус стає плюсом

Приклад:

$$-(x - y + 3) = -x + y - 3$$

Чи правильно розкрито дужки?

Вираз $10 - (x + 5)$ дорівнює $10 - x + 5$.

ПРАВДА

НЕПРАВДА

Тепер час пояснити чому...

Чи правильно розкрито дужки?

Вираз $10 - (x + 5)$ дорівнює $10 - x + 5$.

Чому так?

- a) Мінус перед дужками має змінити знаки ВСІХ доданків, тому має бути $10 - x - 5$.
- b) Плюс перед x не змінюється, бо він стоїть першим у дужках.

Відповіді на наступному слайді...

Чи правильно розкрито дужки?

Вираз $10 - (x + 5)$ дорівнює $10 - x + 5$.

Чому так?

- a) Мінус перед дужками має змінити знаки ВСІХ доданків, тому має бути $10 - x - 5$.
- b) Плюс перед x не змінюється, бо він стоїть першим у дужках.

Алгоритм роботи зі складними виразами

Знайди знак

Подивись, що стоїть перед дужками: плюс, мінус чи число.

Застосуй правило

Зміни знаки або просто зніми дужки згідно з правилом.

Спрости результат

Обчисли числа та згрупуй схожі змінні.

Послідовне розкриття дужок

У складних виразах ми розкриваємо дужки крок за кроком, починаючи з внутрішніх.

$$a - (b + (c - d)) \xrightarrow{\text{Внутрішні}} a - (b + c - d) \xrightarrow{\text{Зовнішні}} a - b - c + d$$

знаки змінилися

Пам'ятайте: кожен мінус перед дужками впливає лише на ті дужки, які він безпосередньо відкриває.

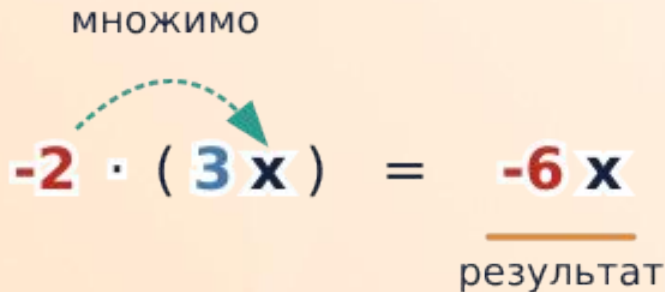
Від'ємні коефіцієнти

Коли перед дужками стоїть від'ємне число, ми множимо його на кожен доданок.

МНОЖИМО

$$-2 \cdot (3x) = \underline{-6x}$$

результат

$$(-) \cdot (+) = (-)$$

Знак кожного добутку залежить від правил множення чисел із різними знаками.

однакові знаки → +

$$-2 \cdot (-5) = \underline{+10}$$

мінус на мінус дає плюс

Заповни пропуски

Якщо перед дужками стоїть мінус, то ми _____ знаки доданків.
Вираз $-2(a - 4)$ після розкриття дужок перетвориться на _____.

Банк слів

змінюємо, $-2a + 8$, залишаємо, $-2a - 8$, викреслюємо

Відповіді на наступному слайді...

Заповни пропуски

Якщо перед дужками стоїть мінус, то ми **змінюємо** знаки доданків.
Вираз $-2(a - 4)$ після розкриття дужок перетвориться на **$-2a + 8$** .

Банк слів

змінюємо, **$-2a + 8$** , залишаємо, **$-2a - 8$** , викреслюємо

Порядок спрощення виразу

Відповіді на наступному
слайді...

Розстав кроки спрощення виразу $12 - 3(x - 2)$ у правильному порядку:

Помножити -3 на x та на -2

Записати результат множення: $-3x + 6$

Отримати остаточну відповідь: $18 - 3x$

Додати 12 та 6

Порядок спрощення виразу

Розстав кроки спрощення виразу $12 - 3(x - 2)$ у правильному порядку:

Помножити -3 на x та на -2

1.

Записати результат множення: $-3x + 6$

2.

Додати 12 та 6

3.

Отримати остаточну відповідь: $18 - 3x$

4.

Обговорення

Чому, на вашу думку, мінус перед дужками такий «сильний», що змінює всі знаки всередині? Як це пов'язано з множенням на -1 ?

Обговорення

Ви могли б сказати...

Мінус перед дужками — це скорочений запис множення на число -1 .

За правилами множення: $-1 * (\text{додатне}) = \text{від'ємне}$, а $-1 * (\text{від'ємне}) = \text{додатне}$.

Саме тому всі знаки змінюються на протилежні.

Підсумок уроку

Що ми запам'ятали:

1. **Плюс перед дужками** — знаки не чіпаємо.
2. **Мінус перед дужками** — змінюємо ВСІ знаки на протилежні.
3. **Число перед дужками** — множимо його на кожен доданок (розподільний закон).
4. **Складні вирази** — розкриваємо дужки послідовно та уважно.

Ви чудово попрацювали сьогодні!

